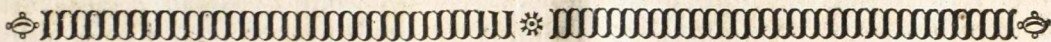

Erdélyi Híradó

Szombaton, $\frac{1}{22}$ (Januárius' 22-dikén) 1831

Portugallia—Spanyolország—Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Lengyelország
Austria—Magyarország—Nzti. Társalkodó 4-dik Szám.—Híradások Harmadszor.

PORTUGALLIA

A' Courrier Francais írja Lissabonból dec. 16-dikán, hogy Lamb Úr, kit az ág. újj Ministerium Mádridba küld, mint Követet, Lissabonba hivatali írásokat adott által a' spanyol Követnek, és szóval is volt neki beszéde azzal, mellyekben nagy dolgoknak kellett fenn-forgani, minthogy a' spanyol Követ, még azon nap' este (12-dikén) tudtára adta Don Miguelnek, hogy neki okvetetlen értekeznie kell ő-vele másnap' reggel. Dec. 15-dikán elment Acosta Montealegre Úr Queluzba 's értekezett D. Miguellal, délutáni 3 óráig. — Dec. 12-dikén érkezett egy ág. fregatte is a' Tajóba, 5 napi útazása után Plymouthból, mely a' britannus Konzulnak hivatali leveleket hozott.

SPANYOLORSZÁG

Mádrid, dec. 20. — Miólta a' mi' országlószékünk az ánglus politikát tudja; szaporodnak a' tanátskozasok a' valenciai máj. 4-dikei királyi Hirdetmény' magyarázattjára, 1814; melyben a' Király azt ígerte: Rövid-időn össze-gyűjtené ő a' nemzet' törvényes Képviseleit a' szokott formán és régi gyöker-törvények szerint. Az ág. Kabinét, már most formáson kinyilatkoztatta a' miénknek, hogy a' 19-dik esztendőszáz' Királyainak a' feltétele, ez: igazságoson és szavát megállva (con-

sequenter) banni népeikkel. — Nagy özsze-esküvés' felfedezéséről beszélnék itt; de, semmi fogdosást nem vesznek-észre. A' lengyel revoluztióról szóló tudósítás tegnap' érkezett-meg az udvarhoz, és nagy rémülést indított.

NAGYBRITANNIA

A' Court-Journal azt állítja, hogy egy Bourmont Kisasszony, ki a' Jersey (ág.) szigeten tartózkodik, szolgál közlő műszerül a' holyrood-i ellen-párttűtés' forralásánál. Nints X-dik Károlynak fogyatkozása pénz-segedelem' dolgában. Mostanában is 180,000, ismét utóbb 80,000 rubelt kapott. A' királyi titlust is újra felvette, és erőtelennek tartja lemondását, mivel' annak feltételeit nem teljesítették. Angouleme Hg. pedig magára szabja ezt a' titlust, vagy pedig a' Bordeaux-i Hertzegre.

Dec. 22-dikén, az alsó Házban, Perceval Úr jelenti, hogy a' törvényszünet után mindjárt egy adreset fog javallani, hogy ŐEge. méltóztatna egy mindennel köz bőjtöt megrendelni. Sok tag: "egy mindennel-köz — mit?" Perceval: "Közönséges bőjtött az országban." (kialtják óh! óh! 's nagy nevetés).

A' Pairkamara elítélése a' X-dik Károly' Ministereinek sorsában, minden emberben belső megelegetést szerzett itt.

Frantziaország' konstitúziós szabadságai' ellenségeit minden palástolástól megfosztották ezáltal, hogy még-tsak szóval is megtámozzák a' frantzia nép' maga-védelmezésének ditső gyünölsét elébbi elnyomóji ellen.

A' Parlament-reformálás' grádusa felett még nem értenek eggyet a' Ministerek. Ha a' Kabinét többsége kiterjedt planum melléállana, hihető, hogy Grey Gróf, magára-nézve, kiléptene, és Althorp Lord vagy Sir Henry Parnel (kikkorig semmi hivatalt nem vállalt) lenne következője. Minden fontos lázadás' félelme elenyészett.

Egy Levelezőnktől (a' Timesben e' van) az itt következő fontos Levelet vettük Lengyelországról és a' Lengyelek' hajlandóságáról az ő' régi Urok eránt. "Mindjárt a' bétsi Congressse után, egybe-hívta Sándor Császár az első lengyel Országgyűlést, melynek a' lengyel országlásmód (constitutio) szerént minden 2 esztendőben össze kellene gyűlni; de a' minél az a' különös határozás állapított-meg, hogy, ha a' Császár, szorgos nehésségek' támoztásánál-fogva az országban, az egybegyűlést, más 2 esztendővel továbbra halasztaná; a' taxák, adók 'sat. in statu quo maradvánának. Ha pedig az ilyen elhalasztás 4 esztendőnél tovább tartana; úgy a' nép ipso facto felszabadítatik az adó-fizetéstől; olyan jus, mely ezen nyughatatlan, de állandó republikanusok' Históriájába messze vissza nyúlik. Az első ülés után, hol ezen szín, hol ama' palást alatt mindég tsak a' leghosszabb lehetséges időközök után hívták az országgyűlést össze. A' vetekedések' hírré-adásai is, mellyek néha nagyon lármások voltak, megtiltattak; mivel', azt vetették, annak nyilvánága Angliában tünődést okozott volna. Ott, a' sajtószabadságnak oly' régen felállása után, azt a' nyugtalanító

mozgást, nem lehet többé meggátolni; e' szerént, jobb a' gonoszt tsirájában megfojtani; hogy utóbb ne származzon Lengyelországban is hasonló kár. Beszédeket és documenteket, tsak igen megszorított számmal engedtek kihirdetni. Innen van az, hogy a' szabadságot-szeretők az utóbbi esztendőkbén, tsak abban foglalatostkodtak, hogy az olyan Beszédeknek leírt mássait terjesszék-el. Egy a' nagy inger-eszközök között, mellyeket a' bétsi congress, Lengyelországnak Muszkaországgal egybe-kapcsolására elő-vett, az a' reménység vólt, hogy Katalinnak első ragadozásai, Lithau, Podolia és az Ukrania, az országgal ismét eggyesítettnek. Sándor, az ő' ügyes módja szerént, azt mondotta, — fenntartja magának, még a' pillantatot is kiválasztani, hogy az új ország' konstitúziója azon tartományokra is kiterjedjen. De ezt a' pillantatot, nem találta ő fel; sőt-inkább, minél-tovább, annál-kevesebbé mutatta magát hajlandónak azon rendszahás' végre-hajtására. Tsak egyszer ment annyira, hogy a' lithau-i regimenteknek megengedje, muszka uniformissokon, lengyel színű gallért viselni: mellyel ellenkezőleg, muszka Adutásainak azt javallotta, hogy a' lengyel uniformison muszka gallért viselűenek. Azon Tisztekből álló Biztosság, melynek ez a' javallat elébe adatott, kikergette a' Muszkaakat a' szobából; és, soha-se vólt aról többé szó.

Tévejeg, a' ki azt gondolja, hogy Lengyelország' elharátsolt részei, idegenek vólnának a' varsói mozgástól, vagy azon érzeményektől, mellyeket az fellázasztott. Lengyelország' minden részének nyelve és hajlandóságai, megjegyzésreméltó módon állanak egy húrón. Valahány Pap, annyi Patriota, és a' nagy famíliák varsóban; minden külömség nélkül, az elébbi Lengyelország' minden részeihez

tartoznak : igen kevesen vállalkoztak, hogy Berlinben, Péterváron vagy Bétsben éljenek. Krakó kis Köztársaság's ennek birtoka lett menedék-helye némely első lengyel famíliának, kik itt elég mezőföldet vásároltak, hogy magokat krakói pólárokká tehessék, a' hol ők szeméjjes és beszéd-szabadsággal élhetnek, mellyek Lengyelországnak semmi más részében nem voltak-meg. Kivált' Vársóban, a' tsömörlesig üzték a' spionkodást egy S... nevű Obester alatt, a' ki magát egy angl. famíliától szakadtnak mondja. A' muszka országglószék, iparkodott vitézrend, titulus, sinecurák és a' betstelenítő classis-, vagy is inkább Kastensystema (famíliatör'sök, had, nepotismus) által, minden főfamíliákat a' despotismus' szekerébe fogni. Nem ment. Valakitől-tsak telt, saját jószágán élt; ha bár oly' magánosan, és szomorúin voltak légyen is a' dolgoknak azon állapotjában, midőn semmi pompa falu-helyeken és semmi házasság nem eshetett-meg, a' nélkül hogy elebb a' Nagyherczegnek bejelentetett volna. S. Hertzeg, ki rendszerent saját jószágán Volhnyában lakott, 6 egész hónapig kintelenítetett passusra várakozni Pétervárról, minekelőtte a' határszálen által-léphetett volna, hogy Jószágait Galíziában meglátogassa. Ha muszka-uralkodás alatt álló Lengyelek passust kaptak, hogy az austrai birtokon által útbassanak, nem volt szokatlan dolog, hogy egy külön clausula által, hozzá volt ragasztva a' Krakón keresztül-útazás' tilalma; mely mindég ama' betsülettel teljes gyanúban állott, hogy az, a' patriotismusnak és szabadlekű képzeteknek rábizható menedék-helye. De, még is tsak elmentek ők oda: és, nem egya útazó, a' wiclizkai-soaknában hagyta a' kotsiját, és, azon szín alatt, hogy egy napot a' soakna' megnézetésével tölt-el, útnak indult gyalog a'

régi főváros-felé, hogy az anyatemplomot — mellyet egy-időben a' félnéktelen Soltyk Érsek igazgatott, kit Katalin Sibiriába küldött — a' Királyok' sírját meglátogatni, azt a' szük bóltot látni, melyben Lengyelország' három legnagyobb Héressainak, Sobieskinek, Kosciuskónak és Poniatowskinak a' tsonjai nyúgosznak, és a' Kosciuskó' sírhalmához vándorolni, mely oly' illően hanyattatott-fel a' Bronni-flava-n (a' ditsósség' hegyén).

Ha azt gondolja valaki, hogy Muszkaország egy megrögzött jussal bírna az úgynevezett Királyság' szeretetében; nem kell elfelejteni, hogy annak fele soha övé nem volt, valamíg a' congress azt neki kezére nem szolgáltatta. Fele, lakosainak burkus vagy más Gouverneurök által sa nyargattatván, a' muszka iga tsupa újj volt 1815-ben, és a' hadsereg' legmegkülönböztetett Tisztei: Chlopizki Czartoryski Konstantin, Kniazewitz és Morawski — a' Napoleon' oskolájában neveltettek. Az ő emlékezelének szeretete, természet, valamint hogy Frantziaország eránt közönségesen egy barátságos érzemény előkelőleg uralkodik: azomban pedig, még-sem vakok ők a' Napoleon' hibái eránt. A' Lengyelek, se Frantziaország', se Anglia', se Amerika', sem más akarmiféle konstitúzióját nem akarják, hanem tsak a' magokét, a' mint az Máj. 3-dikán, 1791 felállított; melyről, valamint az ő' utolsó viaskodássokról, én magamat a' "Histoire des Demembremens par Ferrand," és Oginski Mihály' Memoires-éhez tartom.

FRANTZIAORSZÁG

Páris, dec. 29. — Az alsó Kamarában, egyébb értekezések után, a' Beszédszékbe lépven Rambureau Úr, azt kívánja, hogy a' Ministerek ne sajnálják megvilágosítani azon esetet, melynek Páris láttére vala. A' Tanáts' Elölülője szószert

kíván 's elolvassa ezt a Beszédet: "Külső országokra-nézve, a' Ministerium a' belénem avatkozás principiumát vette-be. Ez a' valódi és termékeny gyökérételelem, az ő' saját fekvéséből származott. A' szent Szövetség' végtárgya a' volt, hogy öszszevetett vállal dolgozva, a' népek' szabadságát, valahol-tsak ez magát mutatná, elfojtsa. A' Frantziaország' kihirdetett újj principiumának azon kellett iparkodni, hogy a' szabadságát mindenütt, a' hol az kitsigojazna, engedje kibontakozni, 's azt, a' maga' természeti nevedekésében hagyni. Két haszna van a' belénemavatkozás-principiumnak,—a' szabadságnak mindenütt tekintetet szerezni, de, elérkezését sehol-sem siettetni; mivel' az, tsak ott jó, a' hol mint valami természeti gabona, megjelen. Mert a' tapasztalás megmutatta, hogy minden tartományban, az idegenek által bevitt szabadság éppen oly' bódogtalan ajándék, valamint a' despotismus. Semmiféle belénemavatkozást többé! e' volt Frantziaország' systemája: az a' haszna volt neki, hogy a' mi' függetlenségünket, valamint a' már megszabadult országokét, kezeség alá tette, 's egyszersmind a' Hatalmakat, kik magoknál valami háborgatótól tarthatnának, megnyúgosztalta. Ez a' principium, mely a' mi' méltóságunkat Európa' bátorságával egy húrra vette, a' mi, nem szükségbeli segedelem, hanem igazi valóság vala, uralkodott a' mi' politikánk felett. Azomban, annak tsupa kimondása még, semmit-se tett: mindegyik tsak azon principium' munkába-vételétől függött. Ma kezdődött-el ez a' munkába-vétel; és tündökölve bizonyítja, hogy a' belénemavatkozás' principiuma, nem gyengeség' színlése, hanem egy bölts, nyilvános és megmásolhatatlanul bevett maxima (vezér-ételelem). "Az öt nagy Hatalom egy-akarattal esmerete-meg és ir-

"ta-alá Belgium' függetlenségét." Ez a' nagy kérdés tehát Belgiumról, melytől háború' alkalom-adásától lehetett félni. most már meg van fejtve, annak valódi tzikkejeiben. Alkudozás' ideje alatt, inkább bátorság' okáért tettek hadi-készületeket a' Hatalmak, mint-sem megtámasztás-végelt. Frantziaország, hogy semmi-nem-se maradjon hátul, hogy mindenre készen álljon, felfegyverkezett ő is maga' részéről; az ő' hadi készületei folytón-foljnak, és tsak akkor függesztetnek-fel, ha bizonyos Hatalmaknak tulajdonított, egyéberánt, igen nagyított hadi készületei, meg fogtak szünni. Ezek szerént, Frantziaország, sem ellenséges, sem erő-telen nem volt — kifelé; mérséklettel, de, elegendő erővel szóhott ő, hogy azt, megértsek. Minden oda mutat, hogy a' béke nem fog megháborítódni. A' rend' diadalma annak belsőjében, még nagyobb ok minden többi mellett, ahhoz, hogy a' Hatalmakra éppen oly' hatalmason hason-he, mint a' mi hadi-készületeinkre. A' hátor nemzeti-gárda, az ő' szép magaviselete által, éppen annyit fogott tenni Frantziaország' méltóságáért és hatalmáért ki-felé, mint-ha az, ütközeteket nyert volna a' Rajnánál és az Alpeseken. Azomban, újjra elmondom, hogy a' békességnek oly' sok záloga ellenére is, nem függeszti-fel Frantziaország hadi készületeit; nem szakasztja azt félbe, valamíg bizonyoságot és ígéretet nem veszen affelől, hogy azok mindenütt megszűntek.

Az országglószék' magaviseletét itt-benn, éppen oly' világosítottnak találjátok. Benn, valamint-kinn, a' dolgok' természetéből magából foljt az ő' magokviselete; abban állott az, hogy az 1850-diki revolutio' ösvényébe induljon; a' köz-rendel meg-eggyezhető minden szabadságot, ki hagy-gya bontakozni; minden vélekedés-eránt igasságos legyen; egy szóval, azt a' na-

gyon tisztelt választott mondást: "Szabadság és köz-rend", valósággá tegye.—Képtelenek vagyunk Lafitte Úrnak ezt a' bölts és igen nyomos beszédét, hosszasága miatt félbe-szakasztani; melyben ő a' kormányszék' minden szakasszának iparkodását, okosságát, magamérséklését, magához-bizodalmat, a' meggyőződésig lefesti, pólárok', országglószék', nemzetigárda' egyet-értését, ennek nagytitisztele-tű Fejét, dítséretekkel halmozván, kikél egyedül a' júliusban levertnek sallangjai ellen, kik magokat december' napjainak lázadásába elegyítették; kik talán tsak egyedül vannak, kik magokat azzal nem menthetik, hogy őket a' szabadság-eránti rendkívülvaló szeretet ragadta volna el. Kezünk közt vannak nekünk az ő saját kezek által írott szók: "Köz-társaság kell nekünk, hogy az Orleans familiát elkeressék." Az igazi bűn a' hitetlen lázasztókon fekszik, kik bizonyos fejek tévegyéseknek veszik-hasznát.

Beszélték még ebben az ülésben O-dillon-Barrot, Lameth és Bignon Urak. Az első, le is mondott ez úttal; dítsérte az Ifjúságot, kárhóztatta a' Státushatalmat. Bignon, mentette főképpen a' Buonapartistákat 's azt állította, hogy ezek semmi részt nem vettek az utolsó lázadásban: hogy azok nagyon tisztelik Lajos-Filepet, a'ki, valamint azok, Bounapártista.

Dec. 29-dikén, belépven Dupont de l'Eure Úr a' Kamarába, mint nem-minister, andalgásában a' ministeri pad-felé indult, de mindjárt észre-véven hibáját, sielve ment a' legkülső bal' negyedik pad-jára (nagy nevetés, melyet az Előülő sem állhatott-meg nevetés nélkül). — A' Salverte Úr' szava szerint, sokan a' köz-társaságtól -félelemmel gyötrik oknélkül magokat; a' mi, merő lehetetlen, mivel Párisban, nem akarják, és a' Departementekben, tsak ha gondolkoznak is rólla,

— reszketnek. Frantziaországra is káros behatása lett ezen hiedelmetlenségnek, az idegen Királyokat is e' bizgatja, 's okozta Muszkaország' hadi-készületét. — Azon jó intézetek, mellyek az új Chartában megvannak ígérve, adósságok, mellyeknek lefizetését, se el mulatni, se hallogatni nem szabad. A' mit mi akarunk, — így rekeszti-be beszédét Salverte Úr, szabadság és költségkiméllés; a' mit óhajtunk, az, hogy egy szoros nyomozódás minden ember' magaviseletét világosságra hozza; a' mit követelünk, az, hogy a' hiedelmetlenségnek határ szabattasson, minél bizonytalanabb valami annál -veszedelmesebb. Bizodalom veti-meg a' békesség' fészkrét.

A' Lafitte Úr' dec. 28-dikai beszédében, ez is elő-fordult még: "Két nap-mulva, szélesen kiterjedt és erős láb-on álló választótörvény fog előtökbe terjesz-tetni; mely megmutatja mikéant értjük mi a' Frantziaországnak megígért intézete-ket. — A' Lafitte Úr után beszéllő Odil-lon-Barrot Úr, magát és a' mozgó fe-lekezetet mentelve, ezt mondja a' többek közt: Valósággal vannak olyan fon-tos környületek, midön mindegyik pól-gár valami magistratura-formával bír. Ha valami tsapás minden pillantatban fenye-get; mindegyik pólárnak kötelessége megadni a' hazának, az ő buzgósága' és behatása' adóját. Minden pólár valami Constable-forma, ki a' köz-rend' védel-mére van szentelve.

A' National szerint, Dupont de l'Eure Úr lemondása' alkalmával, egy levél-ben, közel-oly'-formán mondotta-ki a' Királynak, nemes hajlandóságának és mér-séklettséggel azon systema helybe-nem-hagyását, a' melyben az országglószék meg-akar maradni. — A' Tribune (Journal) ezt mondja: "Nem értik azok a' mos-tani revolutziót, és a' nemzet' akaratját, kik azt gondolják hogy egy popularis thro-

must aristocratiai intézetekkel fel lehet tartani. Száz talléros választók, ezer frank adót-fizető választandók, örökségi Pairség, 18 millió Civillista 'sat. mindezek a 'despotai poggyászok (bagage, Tross), felillenének talán egy Isten-kegyelembeli Királyhoz; de egy nép-kegyelméből lett Király' maga - tartásában akadajul lennének és felfordulását siettetnék. — Úgy gondolkozott a 'Képviselők' Kamarája, mikor az, a 'II-dik Napoleon' ellenségeinek ágyú alatt, konstitúziót hirdetett; mellyet a' mostani Chárta nem hágy elfelelteni.

Ez' órában nagy peéségbe merült a' Palais-royal, Lafayette Gen. elbotsáttatása, és az elmék' vélekedése által. Nints kétség a' nemzet' rend- szeretéről, kiki, tudja, hogy most, minden tünődés' forrása, a' népkövetek' kamarájának veszedelmes ösvénybe-indulásában fekszik. Mindenek megegyeznek ebben; de, nem abban, hogy lehessen ez en szomorú fekvésből kimászni. Nints szeri-szama a' ministeri egybeszerkeztetésnek; eggyik, Perier Kasimirt, másik Soult Marsalt, harmadik Lafayette Generált teszi Premier Ministernek; az első a' Kamarát osztlatná széjjel; a' második minden nehésségeket az egész Európa' háborújába fojtana; a' harmadik, az 1791-diki választás által gyűjtene nemzeti Congressst.

* Egy Journal mit álmódott: "A' braziliai Tsászár Párisba küldötte Gomez Urat, hogy a' Királynak javallaná,—eggyik fija venné-el feleségül a' portugalli ifjú Királynét, Dona Maria da Gloriát. — Mit mondana ére Anglia? — Hihető, — semmit.

A' Lyoni Journal du Commerce ezt mondja: "30,000 ember idejövételéről beszélnek. Egy része várvédül maradna a' mi' városunkban: hát a' többi? — A' Fel-sőség, jó szállások' felhajtásán dolgo-

zik már, mivel' a' kaszárnyák nem ele-gendők. Hihető, a' Cholerától félnek a' Lyoniak.

A' Gazette így beszéll: "A' Frantziaországban most uralkodó vélekedés, mellyel a' Gazette megztimborásodott, ezekből áll: Semmi anarchia; semmi betspás; városi és tartományi intézetek; választótörvény, melytől Frantziaország minden részének vélekedése' szíves kívánságát várhatni; óltsó országlás és kórumányozás; sajtó-és tanítás-szabadság; eggyesületek szabadsága; végre, mozgás' rendben és szabadságban, vagy a' Monárchia és a' szabadság, és hitvallás, babona és fanatismus nélkül."

A' National egy tzikkejében dec. 27-dikén, sok többek közt, ezeket is olvashatni: "Hol volt tehát az szükséges, hogy a' nemz.-gárda' Commandója' dolgát meg kelljen határozni? Ki volt 'hát a' revolutio' első idejében az, a' ki azt a' maga' nyakáról ezen kinyilatkoztatás által vetette-le, hogy—veszedelmes? Lafayette Úr. Ki határozta-meg előre; midőn azt Frantziaország' és az újj Monarcha' haszonérdeklésénél-fogva felvállalta, mikor kelljen annak végbe-szakadni? Lafayette Úr. Valamint ezen újj organisationak nem lehetett a' törvényben megjeleneni; úgy volt annak fenn-állása is meghatározva; és tsak ebben az időben is kellett volna 'hát a' há-ládatosság' megbizonyításának is betsinek lenni. Ezeknek az értekezések' közibe vett tanúbizonyosságoknak, kitsüföls tekintete van. "Ti engemet megdtsértetek; nem lehetek én többé hasznos és vissza húzom magamat. Vannak dtséretetek, mellyeket nem lehet kiállani. — A' dolognak teljes tudásával, jegyezzük-meg: A' Lafayette Úr ellen szütt-font intselkedést, már régen koholták. A' Ministerek' peréhez kaptolt értekezéseknek a' halálos büntetésről, egy-résztént már az ő' popularitása ellen iga-

zított tör volt. Jól tudták, hogy ő egy múltandó környület miatt, az általa mindég követett esmértes emberszereteté (philantropica) hajlandóságait nem fogná megtagadni. A' nemzeti-gárda, törvény nélkül, a' Lafayette Ur' tsupa nevére, a' társaság' teljes felbomlása alatt, állott össze; törvény nélkül, nem lehet tagadni, mint-hogy a' törvény felett, még most értekeznek, a' mely által annak fel kell állani. Éppen mint a' hazájába kéredző Tanuló, nyakába-vetett úti-tarisznyaival ment a' Professorokhoz. Ha a' gárda el akar oszlan, senki-se tartóztathatja azt vissza. Ki nevében erőltetnék tehát azt? A' tulajdon, a' választott Király' és a' haza' függetlensége' védelme, — ezek az erős indító-okok, mellyek neki életet adtak. Nem merik mondani mint X-dik Károly alatt, hogy az instántziákat a' bajonette' hegyin nyújtják be. — A' Ministerium azt mondja tegnapi a' Moniteurben, oly' szándékkal, a' melylyet mi nem akarunk megítélni, hogy az országlószék nem tett új ígéretek. Mire és kinek feleli az ezt? A' monarchia' régi szokásai szerint, midőn a' Királyokat annyira kényszerítették, hogy ígéretek tegyenek, ezek, mindaddig ígéretek maradtak, míg semmi indító ok nem volt új ígéretek' tételére. Azon frissében megtalálható még azokat az Edictumok' bevezetőjiben. Mi, magunk' részéről, nem tartunk az új ígéretekkel; megelégednénk mi, ha tsak a' júliusi esetekkor tett ígéretek teljesítenének: és, minthogy mi tisztán látjuk, hogy a' Kamara meghághatatlan akadáj azoknak megvalóságosításában; tehát, új Legláturát kívánunk mi, a' mellyet nekünk az új Charta ígért; mert, tsak az határozhattja-meg a' Civillistát.

BELGAORSZÁG

Egy, nem a' fejére esett hollandus Courant (Híradó), azon hírré, mintha a' Jó-

niai Szigeteken lázzadás ütött volna ki, azt mondja: "Ha ez a' tudósítás megbizonyosodik, reményljük, hogy az angl. Courier a' Joniusok' felkelését ugyanazon tiszta szívvel helybe fogja hagyni, valamint a' belga és lengyel támadásnak örült.

LENGYELORSZÁG

A' Hamburger Correspondent azt mondja Varsóból, dec. 20-dikáról, több beszédei között: Hadi-szükségesekben, fegyverben és mindenféle háború-szükségekben, nem szükölködünk. A' muszka katonaság' messze-léte, kik ellenünk nyomúlhatnak, elég időt enged nekünk, hogy a' viaskodáshoz, ha ára kerülne a' dolog, egészen készen legyünk.

A' varsói Státushíradó azt mondja dec. 28-dikán, hogy a' Tsászárt várják az ország' határ szélén (más felől azt is állítják, hogy jan. 2 (14) dikén indulna-el Pétervárról), Mihály Nagyherczeg pedig már Grodnoban volna. Ugyanazon Híradó biztat azzal is, hogy a' dolog szép módjával fogja eligazodni. — Egy hét-óltá, az a' tsudalatos, de tünődést okozó hírek ögyelegnek a' fő-városban, hogy ellenlázzadás akarna kiütni, a' mostani országlás felfordítatna, és, még egy párt-ütés-látvány fordulna-elő Varsóban. A' Kereskedőség, hiszi ezt a' hírt, sőt rész-szerént maga a' mostani országlószék teszi azt, mint rendkívülvaló rendszabásai-ból és tanátskozásai-ból megtettzett. Könynyű által-látni nyomos-é ez a' hír vagy hazugság.

Egy másik, ugyanazon napról (dec. 24) így beszéll: "Lengyelország ismét úgy áll, mint ama' szerentsétlen 1772, 1793 és 1795 előtt, mint független Státus: számos sereg, és szükség' esetében, a' nemzet' egész sokasága fogja az országot minden külső megtámodástól védelmezni. Hanem, más oldalról sintsemmi eszköz elmellözve — ha-tsak nem lehetet-

len — a' békességet fenn-tartani. Franciaországhoz és Angliához, Lengyelország' természeti Szövetségeseihez, Követek mentek, kik ezen Hatalmak' közbenjárását kérték. Ketségtetik magokat, hogy Burkuország és Austria, Lengyelország' hasznára, szokott politikai systemájoktól talán eltérnének; minthogy egy független közország' haszna, a' sokkal könnyebben mozgó nyugot és ama' megrettenthetetlen keleti Colossus között, szembetűnő. Talán magas kívánhatja azt Muszkaország' saját haszna valamint a' többi Európáé, hogy a' nyugoti Európa' és keleti Európa' Statussystemája között a' régi falvász helyre-állítasson; hogy azoknak belső nyugodalmok' tartóssága bizonyossá legyen. Magába rekesztve, tsak az ő' megmérhetetlen segéd-eszközeivel foglalatoskodva, Muszkaország' úgy meg fog nevedni, hogy az, a' határ' megnagyobbítása által, nem nevedhetik, hanem tsak veszedelemben foroghat.

AUSTRIA

Ts. K. Kormánytanácsos és Fő Consul Alexandriában Egyiptomban, Acerbi Úr a' ts. k. Udvari Könyvtárnak öt betses Keleti kéziratokat küldött ajándékba, úgymint: 1) Makrisinek nagy Historiáját Egyiptomról 2 darabban 2) Kairónak Historiáját Sojtitól. 3) Egyiptomnak a' Törökök által lett elfoglaltatásának Historiáját, Ibn Senbeldől. 4) Chamis-Quintessentia, azaz Mohamed életének leírása két darabban. 5) Ikdol-Ferid - egyetlen-egy drága kő-tsomó. Egy Anthologia, Írója Mohamed Ben Abdorrebihi Cordovából.

Ő ts. k. Apostoli Fge. méltóztatott e' hazafiúi ajándékot kegyesen elfogadni és megparantsolni, hogy felséges nevében ts. k. Kormánytanácsos és Fő Consul Acerbi Úrnak meg kell köszönni.

MAGYARORSZAG

Pest, jan. 15. — Ismét hivatali tudó-

sítás szerént (Híradó, 40-dik lap), a' Satanaow kis muszkavárosban kiütött cholera *) foljvást kezd uralkodni. Naponként meghal benne 12 -- 15 ember. Az ezen Helységgel határos Kalahorovka nevű galitziai faluban, szintűgy kiütött egy háznál ez a' nyavaja, a' hol egymásután három betegedett-meg, kiknek ketteje meg is halt. Ezt a' házat az ott Előljárók' rendelkezéséből, azonnal körül-fogták őrzőkkel, valamint a' falut egészen is elrekesztették, és Orvosokkal s eleséggel felkészítették. Hogy ezen nyavajának Muszkaországból Galitziaába által-terjedése meggátolható, a' galitziai Kormánytszek, nem tsak a' Satanaow-ál össze-ütköző határszéli helyeken, hanem, Bessarabia-felől is, a' hol ez a' dögnyavaja a' minap', Kisseneftben kiütött, Bukovinában, rendelkezett a' második rendű quarantaine' (contumacia) fenntartására és ügyelésére, egy katonai kordon által.

A' Cholera'nak Magyarországba-berontása meggátolására, kívánván a' magyar királyi Helytartótanács, Galitzia' és Erdély' határszéleire, a' hol a' nyavaja' elterjedésétől leginkább lehet tartani, két királyi-Biztost küldött, a' tárgyra-nézve, teljes hatalommal meghatalmasítva.

ERDÉLYBEN

Ebben a' Hazánkban, tsakugyan elkezdődött egy könnyű fagyú tél, köztapasztalásunk' napján, jan. 13-dikán, az Oroszok' ujj esztendején: az igazi jó tél pedig, ablakok megfagyásával járva és szinte szárközépig érő hóval, jan. 20-dikán. Szerentse a' mezei gazdaságra-nézve, bár el ne oszlana mártziusig, sőt inkább szaporodna: mert ez a' földnek legfogatosabb és egész tavaszra beható sírja.

* Magyarul Sátánfalva lehetne. — A' cholera pedig Epekörságnak nevezni, tsak azért-sem lehet; mert Körság magában is nyavajatorést teszi. A' körság gyöttri = a' nyavaja töri. Kórház = olyan ispotálj, hospital, melyben mind nyavajatorés-beteg van.